

Kertomus koekaivauksesta Vöyrin Gullydyntilla, jonka FM Marianne Schauman-Lönnqvist suoritti Vörå Folkhögskola-Breidablick'in arkeologian kurssin yhteydessä, 9-19.6.1975. Kertomukseen liittyy löytöluettelo KM 19847:1-19, alueen yleiskartta 1:500 ja koeruudun 290/125 tasokartta sekä FK Milton Nunezin kertomus fosfaattinäytteiden tuloksista.

Kaivauksen kohteena oli Vöyrin pitäjän Bergbyn kylän Gullydynt-niminen muinaisjäännösalue, RM:o 8²⁷ (koordinaatit x 7002 98, y 561 80, z n. 17) peruskartalla 1333 09.

Kenttätöyöt suoritettiin Vörå folkhögskola-Breidablick kansanopiston arkeologian kurssin yhteydessä. Allekirjoittanut toimi kaivauksen johtajana ja kurssin pitäjänä.

Alueella on useassa vaiheessa suoritettu kaivauksia (Rancken 1880, Hackman 1894, Hackman ja Tegengren 1922, Tegengren 1925, 1926, Hackman, Tegengren ja Cederhvarf 1927, Äyräpää 1935-1937). Koska toisia vanhoja kaivausalueita ei pystytä paikallistamaan täydellisesti ja epätietoisuutta on vallinnut, onko muinaisjäännösalue kaivettu kokonaisuudessaan vai ei, tämänkertainen tehtävä oli koekuoppien ja fosfaattianalyysin avulla selvittää näitä kysymyksiä.

Työ aloitettiin luomalla koordinaattisysteemin yli Gullydynt-alueen yleiskartan piirtämistä ja fosfaattinäytteiden ottoa varten. Tämän jälkeen suoritettiin maanäytteiden otto (ks. Milton Nunezin kertomus ja kartta). Näytteitä varten kaivettiin vain pienet kuopat 30 cm:n syvyyteen. Ainoastaan vanhojen kaivausalueiden lähetyvillä kaivettiin 1 x 1 m suuruiset koeruudut. Nämä ruudut olivat:

290/125
290/135
295/120
315/40
315/45
315/50
320/40

Koeruutu 290/125 osui nähtävästi Tegengrenin vuonna 1925 kaivamaan alueen laitaan. Tämä ruutu kaivettiin tasokaivauksena koska pintakerroksen alta paljastui pientä kivikkoa. Maa oli väriltään tummaa ja paikoitellen noen ja hiilimurujen sekaista. Toisen tason alta tuli esiin vaaleata hiekkamaata. Ruudusta löytyi palaneita luita (mm. ihmis-) ja palaneen luuesineen katkelma.

Koeruutu 290/135 kaivettiin yhtenä n. 20 cm paksuna tasona. Maa oli nokinen ja tumma. Ruudusta löytyi palaneiden luuesineiden katkelmia, palaneita luita j.n.e. Tämän kerroksen alta tuli esiin puhdas hiekkamaa.

Koeruutu 295/120 kaivettiin kuten edellinen ruutu. Maan väri oli edellisiin ruutuihin verrattuna huomattavasti vaalempaa ja löydöt niinkään niukemmat. Myös fosfaattianalyysin tulokset (ks. M.Nunezin kertomus) osoittavat samaa.

Ruudut 315/40, 315/45, 315/50 ja 320/40 sijaitsevat Gulldyntmäen loivasti viettävällä länsirinteellä. Näistä ruuduista ei voitu havaita mitään kulttuurikerrostumaan viittaavaa, maa oli peltomaata. Tosiaan löytyi ruuduista savitiivistettä, mutta koska ruudut sijaitsevat nykyisin metsittyneellä entisellä peltoalueella voidaan olettaa että nämä savitiivistepalat ovat peltotöissä ajalehtineet ja ovat alunperin lähtöisin "rakennusjäänöksiltä", joita kaivettiin vuosina 1935-1937.

Kaivauksen aikana käytettiin isohkoa metsäpolun varrella sijaitsevaa maakiveä kiintopisteena (ks. yleiskartta). Tämän kiintopisteen absoluuttinen korkeus y.m.p. toistaiseksi ei ole tiedossa.

Sekä löydöt että fosfaattianalyysin tulokset viittaavat siihen ettei koko Gulldyntmäkeä vielä ole kaivettu. Korkeat fosforiarvot ruutujen 290/125 ja 290/135 kohdalla selittynee sillä, että kaivettavaa kenttäkalmistoa (?) on jäljellä. Korkeat arvot ruutujen 250/115, 265/110, 300/135, 305/110 ja 350/100 kohdalla antanevat aiheutta näiden alueiden lähempään tutkimiseen.

Helsingissä, 11.5.1976

Maria Helena Schramm-Lönngrist

VÖYRI, GULLDYNT
MARIANNE SCHAUMAN 1975

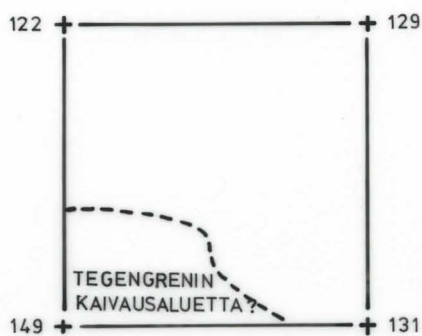
KOERUUTU 290/125

1:25

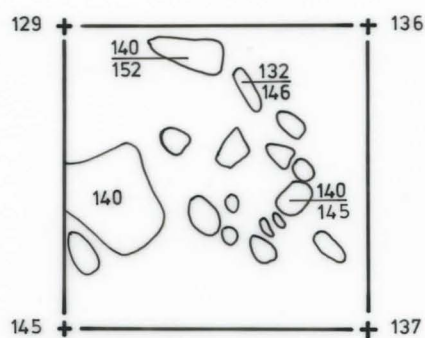
KP. I = 107

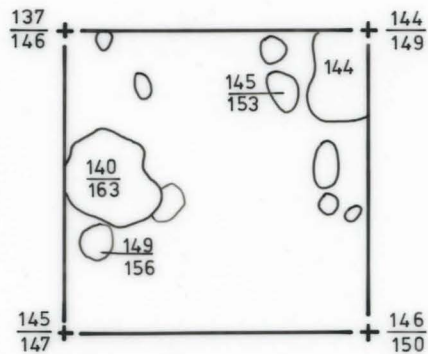
PINTA

TASO 1

TASO 2

näytte P-mg/g

210/100	1,3	280/155	0,8	320/100	1,4
220/100	2,3	285/100	1,3	320/110	1,9
230/100	1,1	285/110	1,1	320/120	2,0
250/100	1,5	285/120	2,1	320/130	3,3
250/110	1,1	285/130	1,6	320/140	2,8
250/115	6,2	285/150	0,9	325/040	2,8
250/125	1,1	290/095	1,2	325/125	1,8
250/130	1,4	290/105	1,5	325/135	2,2
250/140	1,3	290/115	1,8	330/058	1,4
255/120	2,0	290/125	6,6	330/100	3,3
260/090	1,4	290/135	4,0	330/120	2,1
260/095	1,6	295/100	3,0	330/130	2,3
260/105	1,4	295/110	2,3	330/140	1,5
260/115	1,6	295/120	1,6	330/150	1,8
260/125	1,7	295/130	1,5	330/160	1,7
260/135	1,2	300/095	1,4	335/135	2,0
260/145	0,9	300/105	1,6	340/100	3,0
265/090	1,2	300/115	1,6	340/130	2,3
265/110	4,8	300/125	1,1	340/140	2,4
265/120	1,2	300/135	7,3	345/140	1,6
265/130	1,0	300/145	3,8	350/100	5,2
265/140	1,1	305/040	1,4	360/100	2,0
270/105	1,7	305/060	2,1	370/100	3,9
270/115	1,8	305/110	11,2	380/100	2,3
270/125	1,7	305/120	0,8	390/100	2,4
270/135	2,1	305/130	1,6	400/100	2,0
270/140	1,3	310/040	1,4	420/100	1,4
270/150	1,1	310/095	1,6		
275/085	1,2	310/100	1,2		
275/100	1,8	310/110	2,8		
275/110	1,1	310/120	0,8		
275/120	1,8	310/130	2,4		
275/130	1,6	315/035	0,1		
280/075	1,4	315/040	1,6		
280/095	1,6	315/045	1,4		
280/105	1,7	315/050	1,4		
280/115	1,8	315/055	1,4		
280/125	2,9	315/105	2,1		
280/135	2,1	315/125	0,7		
280/145	1,2	320/040	1,2		

260/100 ?

2

REPORT:

P-analyses results from VÖYRI - GULLDYNT

The analyses were carried out according to the method described by Cornwall (1958); see also Núñez (1975). The results are listed in page 2 and the phosphorus distribution in page 3. The soil phosphorus content has been expressed in mg of phosphate per gram of dry sieved sample.

Some of the values are rather high and they seem to concentrate between the small road and the gravel pit, but mainly at the edge of the pit. This may indicate that most of the site has already been destroyed by quarrying. Nevertheless, some of the high values may be do to the secondary enrichment of phosphate from the weathering of the large boulders common throughout the site. See Núñez (1977).

This is, however, a question which can only be answer by excavation. I would not recomend to excavate any other area than that between the gravel pit and the road. Owing to the fairly small amount of high phosphorus samples, it is perhaps best to begin only with test excavations.

Helsinki, October 3rd, 1976.

Milton Núñez, FK.

Peltoa

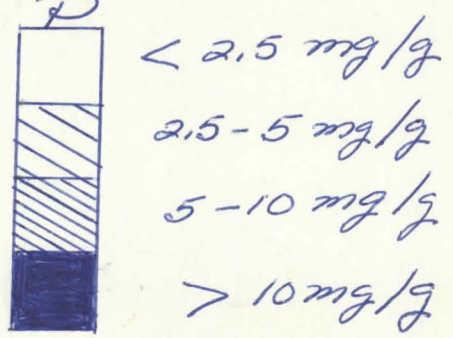
Sora kuoppa

Peltoa

Maantie

VÖYRI, GULLDINT
 M. SCHAUMAN 1975
 1:500 ?

FOSFAATTI KARTTA

References:

CORNWALL, I. W. (1958): Soils for the Archaeologist. 230 p., New York.

NUNES, M. G. (1975): Phosphorus Determinations of the Graves of Kilteri in Vantaa, Southern Finland. SM 82:18-24

- " - (1977): The Vantaa Phosphate Survey, a practical example of the method. Ann. Acad. Scient. Fennicae, Ser. A. (In press)

Faint handwritten signature or stamp, possibly reading "L. J. ..."